

STILETTEN

Organ för *STIL*

Stockholmsföreningen för Independent Living

Nr 6/86 December 1986

STIL (Stockholmsförening för Independent Living) är partipolitiskt obunden men arbetar handikappolitiskt

för mer personlig makt åt människor med funktionshinder genom kontroll över de tjänster som vi behöver för att kunna leva ett normalt liv

mot förtryck och diskriminering av människor med funktionshinder.

STIL betraktar sig som en del av Independent Living-nätverket, den internationella medborgarrättsrörelsen för människor med funktionshinder.

Stödmedlemsskap i STIL är öppet för alla.

Medlemskap med rösträtt förutsätter eget behov av personlig assistans.

Medlemsavgift stödmedlem 50 kr/år
medlemskap med rösträtt 100 kr/år Postgirokonto 736670-1

Prenumeration ingår i medlemsavgiften.

Enbart prenumeration 75 kr/år
(för myndigheter, organisationer o dyl)

Ordförande	<i>Lars-Åke Karlsson</i>	tel 08-33 46 52
Vice ordförande	<i>Bengt Elmén</i>	08-94 98 71
Sekreterare	<i>Eva Söderlund</i>	08-716 22 64
Kassör	<i>Lilian Persson</i>	0750/ 23872
Övriga styrelseledamöter	<i>Heléna Ericsson</i>	08/ 84 96 26
	<i>Adolf Ratzka</i>	08/ 32 59 89

Suppleanter	<i>Siv Bodrriick</i>	08/ 42 82 18
	<i>Yngve Beyersten</i>	08/ 751 51 37
	<i>Barbara Silferskiöld-Lindén</i>	

STILETTEN ges ut 10 gånger om året. Manusstopp är den 1:a i varje månad.

Redaktion och

ansvariga utgivare: Bengt Elmén och Adolf Ratzka

Postadress: c/o Styrelsen för vårdartjänst
Box 7745
103 95 Stockholm
Tel 08-23 36 50 växel

Besöksadress: Regeringsgatan 67 7 tr

Från redaktionen

Har samhället råd med oss?

För oss människor med omfattande funktionshinder är personlig assistans nyckeln till ett självständigt och självbestämt liv. Tyvärr har vi idag inte den assistans som vi behöver - varken i kvantitativt eller kvalitativt avseende:

- Det finns ungdomar i Sverige som bor på långvården.
- Det finns människor i Stockholms kommun som är tvungna att lägga sig kl 5 på eftermiddagen året runt. De behöver personlig assistans men kommunen anser sig inte ha råd med att anställa hemtjänstpersonal som kommer senare.
- Det finns människor som nästan aldrig lämnar sin lägenhet. De behöver personlig assistans men får inte tillräckligt med timmar för att kunna komma ut.
- Det finns människor bland oss som inte får äta eller duscha efter kl 20. De bor med boendeservice där personal inte har tid med sådana arbeten.
- De flesta av oss är tvungna att lämna ut sin kropp och sitt privata liv till människor som de inte har valt själv.

Omgivningen sätter tryck på oss att vi ska vara så självständiga som möjligt. Det har i många fall lett till att vi har lärt oss reducera våra behov och inskränka våra liv till det absoluta minimum.

Debatten om fosterdiagnostik visar att våra liv anses inte enbart som värdelösa utan även som dyra för samhället. Fosterdiagnostik, så argumenterade landstingspolitiker Henrik Åkerman (m) för något år sedan, skulle spara samhället mycket pengar på sikt genom att leda till färre "vårdfall".

Har samhället (vi) råd med oss?

Det är kärva ekonomiska tider nu, fast folk tycks ha mer pengar än någonsin att köpa konsumtionsvaror av typ video, bilar, resor m m. Köprushen till jul förväntas slå alla tidigare rekorder.

Antalet kommunala hemtjänsttimmar till äldre och handikappade i hela Sverige var sammanlagt 71 miljoner under 1985. Som jämförelse har jag hämtat några uppgifter om våra konsumtionsvanor från Statistiska Centralbyrån. Enligt siffrorna i faktarutan kunde man t ex mer än fördubbla antalet hemtjänsttimmar för det belopp som går upp i rök och som vi ger ut för choklad. Vi kunde ha fyra gånger så många hemtjänsttimmar, om vi som nation kunde avstå från att leka

Fakta om vad vi har råd med		Konsumtion om året (enligt SCB)
Glass	1,7 miljarder kr	vilket motsvarar 14 miljoner kommunala hemtjänsttimmar
Choklad och konfektyr	4 miljarder kr	vilket motsvarar 32 miljoner kommunala hemtjänsttimmar
Tobakvaror	6,7 miljarder kr	vilket motsvarar 54 miljoner kommunala hemtjänsttimmar
Försvarsbudget 84/85	25 miljarder kr	vilket motsvarar 200 miljoner kommunala hemtjänsttimmar

krig. Tänk hur många gamla människor kunde bo hemma istället för att dö tidigt på långvården! Ingen skulle någonsin behöva bo på boendeservice mot sin vilja. Ingen skulle behöva inskränka sitt liv, avstå från utbildning, arbete, meningsfullt fritid och familjeliv p g a otillräcklig personlig assistans.

Pengarna finns!

De resurser som är nödvändiga för ett värdigt liv för alla finns alltså. Vad som inte finns är en vettig fördelningspolitik. Moderaterna t ex kräver en automatisk uppskrivning av försvarsbudgeten med 2 procent varje år.

Vilket parti kräver en automatisk ökning av socialbudgeten? Att satsa på rustningen är inte bara slösseri med resurser som kunde förbättra allas liv. Dessa kanoner och jaktflygplan är konstruerade för ett syfte - att förstöra, döda och stympa människor så effektivt som möjligt. T o m under fredstiden är krigsmaskineriet effektivt och många värnpliktiga blir handikappade varje år.

Har vi råd med politiker som investerar i verktyg avsedda för att döda och handikappa istället för att investera i åtgärder som minskar ett funktionshinders betydelse?

Adolf

Rapport från Helsingfors-seminariet

STIL och den finska föreningen Tröskeln organiserade ett nordiskt expert seminarium om personlig assistans november 8-9. Deltagare från STIL var Eva och Dyfan som assistent, Bengt och Ingemar som assistent, Lars Åke och Daniel som assistent, Liljan och Kirsti som assistent, Heléna och Katja som assistent, Siv och Lars som assistent, Margareta, Adolf Och Doro som assistent. Antalet finska deltagare varierade under de två dagarna med ca 30 som mest. Här följer endast en kort redogörelse eftersom Tröskeln har åtagit sig sammanställningen av en dokumentation som kommer ut förhoppningsvis snart efter årsskiftet.

Bland de finska deltagarna fanns Tröskel medlemmar, tjänstemän från kommuner, socialstyrelsen och några politiker. Föreningen Tröskeln har ca 700 medlemmar i hela landet, de flesta tycks dock finnas i Helsingfors-område. Tröskeln grundades 1973 av Kalle och Maja Konkollä. Kalle har sedan dess blivit riksdagsman och sitter dessutom tillsammans med Maja i Helsingfors kommunalfullmäktige för De Gröna.

Sedan ungefär 1976 finns i Finland några kommuner som tillämpar det s k system med personliga medhjälpare. Det var Gunilla Sjövall, redaktör av Tröskelns utmärkta tidsskrift, som hade varit hos vännen Evald Krug, ordföranden i danska Muskelsvinnfonden, och sett det danska systemet. I Danmark finns ju sedan 1950-talet möjligheten att få från kommunen pengar för att anställa sina assistenter själv. Det fick

Gunilla genom i sin kommun utanför Helsingfors och sedan dess finns det ca 50 personer i ett tiotal finska kommuner som har ett liknande system. Det finns dock stora skillnader i jämförelsen med det danska systemet. Så betalar de finska kamraterna mellan 20 och 50% av assistentens lön själva. De får anställa endast en person som inte får vara en anhörig. Dessutom får assistenten arbeta endast 40 timmer i veckan. Det betyder att endast sådana personer med omfattande assistansbehov kan ha systemet som har anhöriga som tar den största delen av assistansen. P g a det finska skattesystemet betalar kommunen lönen direkt till assistenten. Enligt vår uppfattning är man därmed inte arbetsgivare. Det är alltså inte den lösning som vi inom STIL vill ha.

Det som var dock mest intressant för oss från Sverige är Kalles förslag till ett nytt sociallag där ett förbättrat personlig medhjälpare-system ingår. Enligt förslaget ska man kunna anställa vem som helst och för det timantalet man behöver. Dessutom ska man inte längre behöva betala en del av assistenternas lönekostnader. Man räknar med att ungefär 1 000 personer kommer att ha detta system inom de närmaste 5 åren. Systemet beräknas kosta 60 miljoner finska mark om året. Lagförslaget behandlas nu i finska riksdagen och vi vet ännu inte om det går genom.

Redaktionen hoppas att även de andra deltagare kommer att berätta i **STILETTEN** om sina intryck från seminariet.

Adolf

4

Han läser
Stiletten,
gör du?

MEDLEMSMÖTE I STIL OCH STIL-KOOPERATIVET

ÄR DET SÖNDAGEN DEN 7 DECEMBER KL 18.30-21.00 PÅ KATARINA BANGATA 80. DENNA KALLELSE ÄR NÅGOT FÖRSENAD MEN EFTERSOM MÖTET HAR VARIT UTLYST VID ETT ANTAL TIDIGARE TILLFÄLLEN HOPPAS VI PÅ ÖVERHÄNSEENDE MED DETTA. DAGORDNING UTDELAS PÅ MÖTET.

BESÖK FRÅN VÄRMLAND

DEN 8 DECEMBER KL 10.00 FÅR STIL BESÖK FRÅN VÄRMLAND AV NÅGRA SOM VILL VETA MER OM STIL. HAR DU LUST SÅ KOM OCH HJÄLP TILL ATT BERÄTTA. MÖTET ÄGER RUM PÅ STYRELSEN FÖR VÅRDARTJÄNST, SE ADRESS PÅ SID 2.

STIL-PERSONAL

ALLA SOM VILL JOBBA PÅ STILS KONTOR TRÄFFAS DEN 2 DECEMBER KL 9.30, OCKSÅ PÅ STYRELSEN FÖR VÅRDARTJÄNST.

Ett möte utan dagordning

Möteslokal: Klubrum på Vintertullen,
Katarina Bangatan 80

Tid: Söndag, den 14 december
kl 18:30 till 21:00

En rad medlemmar har hört av sig och undrat vart de möten har tagit vägen där man kunde ta upp problem och funderingar i lugn och ro utan att behöva titta på dagordningen och klockan. I och med att STIL-projektet har drivits fram och tagit form har vi haft fullt upp att göra med praktiskt arbete och beslut. Andra behov har fått mindre utrymme - i alla fall i våra öppna styrelsemöte, behovet av att fundera över vad STIL-projektet kommer att innebära för den enskilde projektdeltagaren, vad som behövs för att vara arbetsgivare. De flesta av oss har inte haft så mycket tillfälle att sätta sig in i vad

det innebär i form av pappersarbete och juridiskt ansvar. De flesta har inte heller konkreta föreställningar om hur man bär sig åt när man själv rekryterar assistenter, hur man schemalägger arbetet?

Kort, det finns massvis med frågor som vi måste gemensamt diskutera för att förbereda oss inför projektet. För de medlemmar som inte är projektdeltagare kan dessa frågor också vara viktiga - framför allt för dem som planerar att vara med i projektet i framtiden - vi hoppas ju kunna utöka antalet projektdeltagare efter ett år.

STIL och privatisering

Privatiseringsdebatten har aktualiserats genom Stockholmspartiets uppgörelse med de borgerliga partierna i Stockholms kommunalfullmäktige om kommunalskatten och kooperativa och privata daghem och genom finansborgarrådets avgång.

När vi först föreslog STIL-projektet för mer än 2 år sedan kallades vårt initiativ ibland för privatisering. Det är dags att ta ställning igen.

Vinstintresse

Kooperativa daghem drivs utan vinstintresse. AB Pysslingen är ett aktiebolag och kan därför ge avkastning för aktieägarna, om företaget

gör överskott och om ägarna bestämmer sig för vinstutdelning istället för investering av vinsten i verksamheten. Inom STIL-projektet måste vi redovisa varje öre vi får av kommunen. Eventuellt överskott måste betalas tillbaka. Vinsten för vår del ligger däri att vi själva kan bestämma över vår assistans och vår livskvalitet.

Självbestämmande

Barnomsorgen och den s k handikappomsorgen betraktas av många som kommunalt ansvar. Det finns en viss skillnad mellan de två verksamheterna: Till skillnad med barn är deltagarna i STIL-projektet vuxna människor som själva har valt att delta i

projektet. Barn har idag inte rätten till att bestämma över om de ska vara på ett kommunalt, kooperativt eller Pysslingen-daghem. Som vuxna har vi däremot förutsättningarna till att veta vårt eget bästa.

Välgörenhet eller välfärdsstat

Denna skillnad tycks ofta glömmas bort. Vi som har ett funktionshinder upplever det dagligen hur andra med endast sin ideologi eller filantropisk inriktning som kvalifikation lägger sig in i våra angelägenheter, spelar upp sig som experter och vill bestämma hur vi ska ha det. Här

"I varje samhällssystem oavsett vilken ideologi det företräder måste det finnas en privat sfär där individen själv får bestämma över sådana elementära saker som t ex sänggående och toalettbesök."

tycks det inte finnas någon större skillnad mellan gammaldags välgörenhet och modern välfärdssamhälle. Om man tycker synd om oss eller om man vill vara solidarisk - vi är objekt för andras välmenade insatser i alla fall. Man förväntar sig inte några egna åsikter från oss.

Att tala i egen sak

Jag har inga barn och har som barn aldrig varit på dagis. Jag skulle aldrig våga tala om för föräldrar om vilken form av tillsyn är bäst för deras barn. Jag har ju ingen aning om saken. På samma sätt ifrågasätter vi inom STIL de människors kompetens som själva har ingen egen erfarenhet av personlig assistans men uttalar sig om hur vi ska lösa denna fråga. Det gäller politiker, kommunala tjänstemän eller funktionärer inom handikapprörelsen. För att undvika sådant löst tyckande åtminstone inom vår förening har vi enbart människor med eget behov av personlig assistans som röstberättigade medlemmar.

Vi vet vad vi talar om

Vi driver STIL-projektet utifrån en mångårig erfarenhet med olika former av personlig assistans. Vi har bott på sjukhus, boendeservice och andra institutioner. Vi har

haft kommunal hemtjänst, ledsagarservice och kvällspatrull m m. Vi är trötta på alla dessa institutionella lösningar där vi inte kan bestämma över vem som ska arbeta för oss, där vi är utsatta för många olika personer som vi måste anvisa om och om, där vi är beroende av att personalen råkar ha den rätta attityden gentemot oss. Genom STIL-projektet ska vi befria oss från detta beroende.

Jämlikhet på toaletten !

När jag går på toaletten så är det en privat handling och inte en kommunal affär. Då vill jag inte att någon utomstående lägger sig i. Besluten kring denna ytterst privata handling ska inte vara föremål till kommunala beslutsgångar, parlamentarisk demokrati eller MBL förhandlingar. När andra medborgare utråder sina behov är ju inte heller kommunala tjänstemän inblandade. På den punkten tycks det inte finnas några ideologiska skillnader mellan exempelvis moderaterna och vpk. Men när det gäller personer med behov av personlig assistans då blir det genast en politisk debatt. Vi har rätt till samma integritet och självbestämmande i vårt dagliga liv som andra medborgare.

Var går gränsen ?

Det finns många verksamheter som bäst utförs i offentlig regi, t ex busstrafiken. Skillnaden mellan offentliga färdmedel och personlig assistans är att som kund av trafikföretaget spelar det inte någon roll för mig vem som kör bussen. Chauffören är utbytbar. Huvudsaken att jag kommer fram i tid. Men personlig assistans kräver ett intimt samspel mellan mig och min assistent. Det gäller min kropp och mitt privata liv. Busschauffören behöver inte tvätta mig eller lyssna till mina telefonsamtal. De som tycker att personlig assistans ska bedrivas på samma sätt som ett bussföretag borde jobba för bussföretaget och inte för socialförvaltningen.

Kollektivbuss - privatiseringscykel?

När det gäller färdmedel finns det olika alternativ som samhället och alla politiska partier har sanktionerat, t ex man får gå, cykla, ta buss, tunnelbana, bil eller taxi. Folk som själva sköter sina transporter och går eller tar cykeln till jobbet istället för bussen har inte kritiserats för privatisering. När vi själva nu sköter vår personlig assistans kräver vi av alla partiideologer samma respekt inför vår rätt till olika alternativ.

Adolf

ORDFÖRANDENS RUTA

Ja, så var det dags för några ord igen.

Den månad som just passerat har ju innehållit en hel del. Det mest positiva är väl dock det att Stockholms kommun beslutat sig för att ge klartecken för STIL-projektet, så nu är alla berörda kommuner "klara".

Nu återstår bara att se till så allt allt administrativt angående pengar och dyl. kommer igång så snart som möjligt, så att vi alla kan nå vårt mål, nämligen STIL- projektets igångsättande!

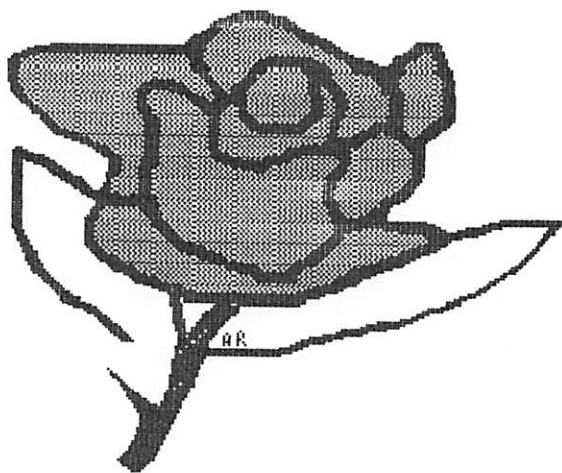
Med varma hälsningar

Lars-Åke

NY CHEF PÅ KCK

KVINNOFÖRBUNDENS CENTRALKOMMITTÉ (KCK) HAR UTSETT EN NY KANSLI-CHEF - EN MAN. I KONKURRENSEN OM TJÄNSTEN HADE DEN KVINNA SOM SÖKT INTE EN CHANS. ÖVERVÄGANDE DELEN AV KCKS STYRELSE ANSER NÄMLIGEN ATT BUDSKAPET FÖRS UT BÄTTRE AV MÄN SOM INTE HAR ETT EGETINTRESSE I DE FRÅGOR SOM SKA DRIVAS. DESSUTOM ANSES KVINNOR ÄN SÅ LÄNGE VARA ALLTFÖR SVAGA FÖR DYLIKA ANSVARS BETUNGANDE POSITIONER.

DEN NYE KANSLICHEFEN SOM TIDIGARE ARBETAT PÅ NERVÖSA KVINNORS RIKSORGANISATION (NKR) TROR SIG KUNNA KLARA DET NYA JOBBET VÄL: "MED MIN LÅNGA FILANTROPISKA ERFARENHET FRÅN NKR HAR JAG LÄRT MIG HUR KVINNOR VILL HA DET OCH HUR VI ANDRA BÄST SKA KUNNA TILLFREDSSTÄLLA DERAS BEHOV."

Månadens ros

Månadens ros går till Vera Josefsson, handläggaren för STLL-projektet inom Stockholms socialförvaltning. Vera har genom sitt starka personliga engagement i vår sak, sitt stora kunnande och erfarenhet inom förvaltningen och sin diplomati lyckats få alla partier i socialnämnden besluta sig för STLL-projektets genomförande i Stockholms kommun. Inom STLL är vi mycket glada över det fina resultatet.

Hjärtligt tack för Ditt stöd.

STLL, november 1986

NY SYN PÅ PERSONLIG ASSISTANS

DET ÄR MÄRKLIGT MEN SANT ATT PERSONLIG ASSISTANS ÄN SÅ LÄNGE HAR UNDERVÄRDERATS BÅDE AV OSS OCH AV ANDRA SOM ETT HJÄLPMEDEL FÖR MÄNNISKOR MED FUNKTIONSHINDER. ISTÄLLET HAR DET ANSETTS SOM NÅGOT DISKRIMINERANDE ATT VARA BEROENDE AV ANDRA MÄNNISKORS PRAKTISKA HJÄLP. SYNSÄTTET HAR UTGÅTT FRÅN DEVISEN: "BRA KARL REDER SIG SJÄLV."

ÄVEN OM MAN TYCKER ATT "BRA KARL REDER SIG SJÄLV" SÅ HAR DETTA JU INGET MED PERSONLIG ASSISTANS ATT GÖRA. ANVÄNDNINGEN AV PERSONLIG ASSISTANS INNEBÄR NÄMLIGEN INTE ATT ANSVARET FÖR ENS HANDLINGAR FLYTTAS ÖVER PÅ NÅGON ANNAN.

HITTILLS HAR EMELLERTID DEN PERSONLIGA ASSISTANSEN I SVERIGE VARIT SÅ ORGANISERAD ATT ANVÄNDNINGEN AV DEN INNEBURIT EN SÅDAN ÖVERFLYTTNING AV ANSVAR FRÅN DEN ENSKILDE BRUKAREN TILL PERSONAL OCH OLIKA MYNDIGHETER. DEN PERSONLIGA ASSISTANSEN HAR UTLÄMNATS MED VISSA VILLKOR SOM INNEBURIT ATT DEN ENSKILDE FRÅNTAGITS DE REELLA MÖJLIGHETERNA ATT TA ANSVAR FÖR SITT EGET LIV. I VALET ATT ANTINGEN TA EMOT ASSISTANS ELLER INTE HAR DEN ENSKILDE TVINGATS TILL AVSEVÄRDA EFTERGIFTER BARA FÖR ATT KUNNA FULLGÖRA DE MEST BASALA LIVSUPPGIFTERNA SOM ATT KLÄ SIG, GÅ PÅ TOALETEN OCH ÄTA.

DESSA EFTERGIFTER HAR BESTÅTT I ATT TA EMOT ASSISTANS FRÅN VEM SOM HELST, ATT GÅ MED PÅ SKRIVNA OCH OSKRIVNA REGLER OM ASSISTANSENS INNEHÅLL, ATT DELA ASSISTANS MED FLERA, ATT FRÅNTA SIG BESTÄMMANDERÄTTEN ÖVER ASSISTANSENS OMFATTNING ETC. KORT SAGT HAR VI TVINGATS AVSÄGA OSS ANSVARET FÖR EN STOR DEL AV VÅRA LIV OCH VÅRA VARDAGSSYSSLOR. DET ÄR GIVET ATT SYNEN PÅ DE MÄNNISKOR SOM TVINGAS TILL SÅ AVSEVÄRDA EFTERGIFTER PÅVERKAS. INGEN VILL JU HAMNA I EN SÅDAN SITUATION SOM KANSKE INNEBÄR ATT MAN MÅSTE FÖRHANDLA OM TID FÖR ETT TOALETTBESÖK. SÅLEDES FÖRKNIPPAR MÄNNISKOR BEHOVET AV PERSONLIG ASSISTANS MED ETT FATTIGARE LIV. BEHOV AV PERSONLIG ASSISTANS BLIR NÅGOT SOM TILL VARJE PRIS MÅSTE UNDVIKAS.

FRÅN OCH MED ÅRSSKIFTET BERIKAS EMELLERTID SVERIGE AV EN NY ORGANISATIONSFORM AV PERSONLIG ASSISTANS I OCH MED ATT STIL-

PROJEKTET DRAR IGÅNG. FÖR FÖRSTA GÅNGEN BLIR DET DÅ MÖJLIGT FÖR DEN ENSKILDE KONSUMENTEN AV PERSONLIG ASSISTANS ATT SJÄLV BESTÄMMA ÖVER ASSISTANSENS INNEHÅLL, OMFATTNING OCH STRUKTUR. NÅGRA EFTERGIFTER MÅSTE INTE LÄNGRE GÖRAS GENTEMOT DEN SOM FINANSIERAR ASSISTANSEN. KONSUMENTEN MÅSTE INTE LÄNGRE FRÄNHÄNDA SIG ANSVARET ÖVER SITT EGET LIV. ISTÄLLET BLIR DET MÖJLIGT ATT SOM ALLA ANDRA MEDBORGARE SJÄLV PLANERA OCH TA ANSVAR FÖR SINA LIVSGÄRNINGAR.

FÖRHOPPNINGSVIS KOMMER PROJEKTET OCKSÅ LEDA TILL ATT SYNEN PÅ BEHOV AV PERSONLIG ASSISTANS FÖRÄNDRAS BÅDE BLAND OSS FUNKTIONSHINDRADE SJÄLVA OCH HOS ANDRA. PROJEKTET KOMMER GÖRA KLART ATT DET AVGÖRANDE ÄR HUR OCH AV VEM DEN PERSONLIGA ASSISTANSEN ORGANISERAS. DÄRMED KOMMER DET INTE LÄNGRE BE- TRAKTAS SOM EN SKAM ATT ANVÄNDA PERSONLIG ASSISTANS, UTAN SOM ETT BRA SÄTT ATT ELIMINERA ELLER KOMPENSERA ETT ELLER FLERA HANDIKAPP.

BENGT

FOLKPARTIBESÖK

DEN 13 NOVEMBER VAR EN STOR DAG FÖR STIL. DÅ FICK VI NÄMLIGEN BESÖK AV FOLKPARTILEDAREN BENGT WESTERBERG. HAN HADE LÄST NÅGRA ARTIKLAR OM OSS I TIDNINGARNA OCH VILLENU SKAFFA SIG DIREKT- INFORMATION OM STILS IDÉER OCH PROJEKTET. DET FICK HAN OCKSÅ AV EVA, ADOLF, LARS-ÅKE OCH BENGT. I DEN DISKUSSION SOM FÖLJDE UTTRYCKTE BENGT WESTERBERG GÅNG PÅ GÅNG SIN UPPSKATTNING FÖR STILS IDÉER OCH PROJEKT. PÅ DIREKT FÖRFRÅGAN LOVADE HAN ATT TA UPP FRÅGAN I EN MOTION I RIKSDAGEN UNDER JANUARI. DENNA MOTION SKULLE DÅ INNEHÅLLA FÖRSLAG OM EN RIKSTÄCKANDE PERSON- LIG ASSISTANS-ERSÄTTNING SOM ETT KOMPLEMENT TILL DAGENS HANDI- KAPPERSÄTTNING.

NÅGRA DAGAR EFTERÅT KOM ETT BREV SOM VI PUBLICERAR PÅ NÄSTA SIDA.

86-11-17

Styrelsen för STIL

Kära vänner!

Tack för ett trevligt och intressant besök.

Det känns väldigt uppmuntrande att höra hur ni tagit er situation i egna händer. Ni vet själva bäst vilka era problem är och hur de skall lösas. Jag tror att fler politiker än jag kommer att lyssna på er med respekt och intresse.

Lycka till med ert projekt och tveka inte att höra av er!

Med varmaste hälsningar
Er tillgivne

För en statlig personlig assistans-ersättning

För oss människor med omfattande funktionshinder är personlig assistans nyckeln till ett självständigt liv - alltså praktisk hjälp med t ex uppstigning, personlig hygien, hushållet, förflyttningar utanför bostaden, på arbetsplatsen, fritiden, resor och semester. Den nuvarande floran av tjänster på detta område - hemtjänst, hemsjukvård, ledsagarservice, boendeservice, färdtjänst, elevassistans, arbetsbiträde m m - är onödigt byråkratiserad och handikappar oss i vårt dagliga liv. Här föreslås en lösning som skulle förbättra våra förutsättningar till ett liv på lika villkor.

Det ska vara en enda huvudman !

Den praktiska assistansen är idag uppsplittrad i många olika delar. För mig gör det ingen skillnad om jag går på toaletten hemma i lägenheten eller på jobbet eller ute på stan. Behovet är detsamma. Men förvaltningstekniskt gör det en stor skillnad. Går jag på toan hemma är kommunens socialförvaltning huvudman. Väntar jag tills jag kommer till arbetsplatsen är det länsarbetsnämnden. Går jag på toaletten på stan är det ledsagarservice som är ansvarig. En sådan indelning minskar mina möjligheter att gestalta och ta ansvar för mitt liv. Den gör det svårt för mig att se mitt liv som helhet. När det gäller sådana elementära behov borde det självklart finnas en enda huvudman och det ska vara jag !

De-centraliseringen handikappar oss

Socialtjänstlagen ger kommunerna ansvaret för den personliga assistansen. Det finns stora kvantitativa och kvalitativa skillnader i dessa tjänster mellan kommunerna beroende på deras politiska prioriteringar och finansiella förutsättningar. Det är mycket svårt för någon som behöver omfattande personlig assistans att flytta till en annan kommun för att utbilda sig eller ta ett arbete. Det är t o m svårt att resa utanför kommungränsen. Enligt socialtjänstlagen är det vistelsekommunen som är ansvarig för personlig assistans. Men tolkningen är inte enhetlig. Ibland tar det två veckor att få vistelsekommunens godkännande, ibland tar det två månader. En kamrat i Stockholm ville vara med på ett seglarläger i Norrtälje sommaren 1985. De två kommunerna har fortfarande inte kommit överens om vem som är ansvarig för kostnaderna för hans assistans.

Decentraliseringen har alltså inneburit att vi är långt ifrån den geografiska och sociala rörlighet som andra medborgare åtnjuter. Decentraliseringen har gjort oss onödigt beroende.

En statlig personlig assistans-ersättning

I en rad europeiska länder diskuterar man en personlig assistans-försäkring. För Sveriges del skulle det innebära att man finansierar personlig assistans genom den statliga inkomstkatten och betalar ut kontanta medel för dessa kostnader till den enskilde via riks-försäkringsverket - alltså på det sätt som idag handikappersättningen utbetalas. Handikappersättningen är ett icke-taxerbart indexreglerat schablonbelopp som ska kompensera för de merkostnader i det dagliga livet som ett funktionshinder medför.

Handikappersättningen kunde alltså utökas så att den även omfattar kostnader för den personliga assistans som man behöver p g a ett funktionshinder. Bedömningen måste nödvändigtvis omfatta alla situationer där man behöver assistans: alltså inte endast de uppgifter som den kommunala hemtjänsten brukar omfatta utan även den assistans som är nödvändig för att kunna ta sin del av arbetet inom familjen, assistans vid utbildning, arbetsplats, fritid och semester, när man reser i stan eller utanför kommunen, för tolk eller inläsning.

Beloppet på den personliga assistans-ersättningen måste självklart möjliggöra anställning av personliga assistenter enligt gällande arbetsmarknadslagar och avtal.

Med dessa medel skulle brukaren sedan kunna köpa tjänster från

- Kommunen

Brukaren skulle alltså kunna sluta avtal med kommunens socialförvaltning om inköp av vissa tjänster till ett bestämt pris med en bestämt kvantitet och kvalitet. Man skulle kunna köpa sina assistanstjänster helt eller delvis. Exempelvis kunde man köpa back-up tjänster för de situationer när ens egna assistenter på kort varsel utfaller.

I dagens system har man inte någon som helst garanti för att man får den kvantitet och den kvalitet av assistans som man behöver. Det finns t ex människor i Stockholm som måste lägga sig kl 5 på eftermiddagen med en sk kvällspatrull eftersom det passar kommunen bäst. Ofta får man städning endast på vissa veckodagar även om lägenheten råkar vara smutsig en annan dag. Ofta tycker hemvårdsbiträdena att de inte ska uträtta arbeten som de tror att vi kan göra själva. Utan avtal med kommunen kan man bara klaga men har inga andra möjligheter att direkt påverka sin assistans.

Ett avtal med kommunen möjliggör att man kunde stämna socialförvaltningen, om kommunen begår kontraktbrott genom att inte leverar den kvantitet och kvalitet på tjänsterna som specificieras i avtalet. Tjänstemännen där skulle således ha ett helt annat intresse än nu att leverera bra service.

- olika företag

Genom att få pengarna från staten direkt i våra händer skulle vi förfoga över en köpkraft som skapar en marknad för dessa tjänster där olika företag skulle konkurrera med varandra. Kunden skulle sluta avtal med en eller flera företag och byta efter behov.

- Brukaren skulle organisera sin personliga assistans själv så som vi vill göra inom STIL-projektet. De brukare som vill ha stöd och råd med att själv anställa och avlöna sina assistenter borde ha tillgång till en organisation som STIL i sin kommun för att kunna förvärva de nödvändiga praktiska kunskaperna. Vi vill helst se att detta arbete utförs av lokala brukarorganisationer som består av människor med eget behov av personlig assistans. För att ge dessa organisationer en finansiell bas, som är oberoende av kommunen eller andra offentliga intresser, skulle de kunna ta ut avgifter för sin utbildnings- och rådgivningsverksamhet. Det skulle vara önskvärt att dessa oberoende, lokala organisationer bildar en paraplyorganisation på riksnivå för att kunna arbeta politiskt för personer med behov av personlig assistans och för att viderutveckla sin utbildnings- och rådgivningsverksamhet.

Vårt mål för framtiden

Grundläggande för STIL-projektet och den politik vi vill driva är principen att man måste skilja mellan det finansiella och det organisatoriska ansvaret för den personliga assistansen. Vi anser som självklart att samhället ska ha det finansiella ansvaret för den personliga assistansen. Men vad gäller utformningen ska alla, som vill och kan, skapa skräddarsydda lösningar efter sina behov.

För att vi ska kunna bo i vilken kommun som helst med samma livskvalitet, för att vi inte ska vara våra kommuners livegna måste ansvaret för finansieringen vara så **centraliserad** som möjligt - det måste alltså ligga hos staten. För att vi ska ha den största möjliga kontrollen över vår assistans och våra liv måste ansvaret för den organisatoriska utformningen vara så **decentraliserad** som möjligt - det måste alltså ligga hos den enskilde brukaren.

Lilian Persson:

Jag vill berätta om en episod från mitt vardagsliv. Jag hade några gånger varit slarvig och glömt, eller inte haft möjlighet att anmäla tidsändring för när jag skulle komma hem. Hemtjänstpersonalen hade kommit till min låsta dörr då jag var borta.

Hemtjänstgruppen har hemligt telefonnummer som är avsett endast för personalen. Vi, brukarna, kan be vår hemhjälp att ringa upp grupplederen på morgonen. Inspektören har telefontid 8.00 - 11.00 alla dagar utom onsdag, lördag och söndag. Till kvällspersonalen kan jag ringa en telefonsvarare före klockan 16.30, då jag kan bestämma tiderna för kvällen och natten. Jag har hemhjälp vid 4 fasta tillfällen från kl 7.00 till 24.00, mellantiderna kan jag inte komma i kontakt med dem, annat än genom trygghetslarmet då någon har personsökaren. Efter några missar från min sida, blev jag ombedd att ordna ett sammanträde. Hemvårdsinspektörerna ville komma hem till mig och tala om mina kvällstider. Det var svårt att planera schema för kvällen. Jag visste att det skulle bli pekpinningar och förmaningar och krav på att jag skulle rätta mig efter gällande regler.

I hemlighet sammankallade jag STIL-representanterna Adolf, Eva och Dyfan som mina sekundanter,, samt socialnämndens ordförande samt distriktssköterskan, som alltid deltar i hemtjänstens 14-dagarsträffar.

Alla kom. Inspektörerna tyckte de blivit utsatta för en kupp -de hade inte väntat sig ett stort sammanträde och jag fick veta att jag inte var ensam om att dela på hemtjänstpersonalen. Jag borde känna ansvar för mina handikappade med-brukare, att visa solidaritet och medkänsla, att om jag skötte min bit, då kunde hemtjänstens system fungera för alla, och det skulle väl kännas bra för mig?

Man försöker anpassa brukarna till ett system i stället för att vända på ambitionerna och anpassa hemtjänsten till brukarna.

Mötet blev livligt - alla förslag till att underlätta för personalen genom att jag tog ansvar för min hemhjälp genom att anskaffa min personal själv var omöjliga p g a samarbetsavtalet mellan kommun och landsting. En förändring tycktes endast vara möjlig genom ett överklagande till länsrätten. Facket skulle inte godkänna, anställningstryggheten skulle äventyras, jag skulle bli lurad på personal, ingen vill arbeta endast som timanställd osv.

I Oktober år 1986 har jag fått godkänt att starta med Independent Livingprojektet. Kampen kanske är slut. Äntligen slipper jag uppfatta mitt hem som något slags vandrarhem där personalen springer ut och in för att "hjälpa" mig.

STUDIER I VÅR

SKA DU GÅ EN STUDIECIRKEL I VÅR, SÅ HÖR AV DIG TILL BENGT. HAN KAN HJÄLPA TILL ATT ORDNA SÅ DU SJÄLV FÅR FÖRVALTA DE PENGAR SOM DITT STUDIEFÖRBUND FÅR AV STATEN FÖR ATT ARVODERA "LEDSAGARE".

SEMINARIET I FINLAND

SEMINARIET I FINLAND VAR BÅDE INTRESSANT OCH GIVANDE. JUST NU UTARBETAS EN DOKUMENTATION SOM FÖRVÄNTAS BLI KLAR I BÖRJAN PÅ VÅRKANTEN. GIVETVIS KOMMER DEN DÅ VARA TILLGÄNGLIG FÖR ALLA LÄSARE AV STILETTEN.

1. Mötet öppnades.

2 Dagordningen godkändes.

3. Till ordförande valdes Ingrid Duke. Sekreterare var Brita Magnusson.

4. Rapport från Finland: Deltagarna i resan var mycket positiva.

Intressanta meningsutbyten med medlemmar i finska TRÖSKELN.

Nytt lagförslag kommer i Finland, där statliga pengar ska ge personlig assistent. Stor artikel i Hufvudstadsbladet om STIL och TRÖSKELN.

5. Rapporten från Älvsjö boendeservice uppskjuten tills vidare.

6. Gunnar raapporterade från Skärholmens gymnasium. Där hade ca 10 elever deltagit och varit mycket intresserade. av STIL.

7. Angående distribution av STIL-broschyren. Diskussion om vilka som bör få den, t.ex. MK-förbunden centralt, NMR, RTP, boendeserviceenheter, hjälpmedelscentraler, distriktssköterskor, socialbyråer. Hos vilka kan de beräknas ha effekt?

8. Margareta hade på förslag en kurs i socialtjänst om hemtjänst.

Den hålles av ORDFRONT 6 o 7 dec. och kostar 360 kr.

Adolf fann det ej meningsfullt, så förslaget föll. Margareta tänker gå. Refererar vid återkomsten.

9. Utgick.

10. Besök från Göteborg 21.11.

Göteborgs socialförvaltning vill veta mer om STIL-projektet för att kunna applicera idéerna i sin egen kommun.

11. Stilettens distribution. Prenumerationsavgift diskuterades.

Mötet beslöt att icke medlemmar ska betala 75 kr/ år i pren.avg.

Medlemmar betalar ej.

12. Lämplig revisionsfirma: Eva hade träffat Inger Karlsson, som Eva

hade på förslag. Hon ska hjälpa till med avlöningar m.m. Inger

Karlsson åtar sig att gå hem till arbetsgivaren och tillsammans

med vederbörande utarbeta månadens lön, skatter och sociala avgifter.

Den som vill, kan sedan överta detta arbete själv.

Mötet beslöt, att de som vill, ska pröva Inger Karlsson.

Mötet tog del av förslag till avtal.

13. STIL är garanterad lokal i Garnisonen f.o.m. 1.1.87.

14. Packfrågor: Projektdeltagarna träffas 30.11. och diskuterar kooperativet. Dessutom får de veta litet mer och talar om anställningsintervjuer, vad assistenterna får eller inte får göra. (Försäkringsvillkor) MYCKET VIKTIGT ATT ALLA KOMMER!!

15. Utvärderingen bekostar kommunen inte. STIL har den uppfattningen, att pengar från socialdepartementet för utvärdering, skall komma till STIL. Det är STIL, som svarar för utvärderingen, eftersom det är vårt projekt.

16. Förberedelsemöte: se punkt 14!

17. Adolf berättade att ny projektansökan med reviderade siffror är aktuell för avsändande till socialdepartementet.

18. Socialdepartementet har under året anordnat en serie konferenser på olika platser i landet. om hemtjänsten. STIL har, på inbjudan, deltagit i alla konferenser utom en. Adolf berättade att på samtliga ställen har STILs idéer väckt mycket stort intresse.

19.a Skriftligt förslag på ev. deltagare i referensgruppen för STIL-projektet. Frågan delegerades till en arbetsgrupp, som skulle utarbeta det slutliga förslaget. I gruppen ingår: Bengt, Adolf, Lars-Åke, Ingrid och Barbara

b Mötet beslutade att behålla dag för nästa möte, söndag 7.12.

c Individuell behovsprövning.
utgick

d. Brev till kranskommunerna.
utgick

e. STIL har blivit erbjuden en plats i referensgruppen för Skarpnäcksprojektet. Mötet beslutade att STIL ska tacka nej, då projektet inte är i linje med STILs syften.

f. Utgick.

g. Adolf tog upp frågan om STIL ska anställa personal med lönebidrag, om inte pengarna från socialdepartementet räcker. Frågan ansågs så betydelsefull, att den uppsköts till nästa möte 7.12., för att medlemmarna skulle ha tid att fundera på saken.

h. STIL har fått 10.000 kr. Från okänd donator.

i. STIL hade ett möte med Folkpartiet , som representerades av Bengt Westberg. Det utföll mycket positivt. Närvarande från STIL var Eva, Adolf och LÅK med assistenter.

j. Adolf hade förslag till möten för sociala kontakter 1 gång/månad.

Mötet beslutade att projektdeltagarnas möte 30.11. blir det första.

20. Mötet avslutades.